

Sygn. akt III AUa 2278/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 stycznia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Rzeźniowiecka

Sędziowie: SSA Maria Padarewska - Hajn (spr.) SSA Iwona Szybka

Protokolant: st. sekr. sąd. Joanna Sztuka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 stycznia 2015 r. w Ł.

sprawy D. K. i M. K. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 12 września 2013 r., sygn. akt: VIII U 701/13,

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 2278/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 stycznia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. Inspektorat w Z., na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3, ust. 2, art. 38, art. 41 ust. 7b pkt 1, art. 47 ust. 3 i ust. 3b, art. 68 ust. 1 lit. c ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, nr 205, poz. 1585, z późn. zm.), w związku z art. 58 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku - Kodeks cywilny (Dz. U. z 1964 roku, nr 16, poz. 93 ze zm.), stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne: emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe dla D. K. z tytułu zatrudnienia w charakterze pracownika u płatnika składek M. K. (1) została obniżona do kwoty 1.500,00 złotych miesięcznie brutto. Organ rentowy podniósł, iż M. K. (1) zatrudniała D. K. w roku 2010 przez okres 3 miesięcy na stanowisku mechanika. M. K. (1) była zadowolona z pracy D. K., jednak on nie chciał przedłużyć umowy zawartej na czas określony. Zakład wskazał, iż M. K. (1) ponownie zatrudniła D. K. od dnia 9 lipca 2012 roku do dnia 8 września 2012 roku, w wymiarze 1/4 etatu w charakterze „mechanika” z wynagrodzeniem 375,00 zł brutto miesięcznie. Następnie, zgodnie z kolejną umową o pracę, zawartą na okres od dnia 9 września 2012 roku do dnia 9 września 2013 roku, D. K. został zatrudniony przez M. K. (1) w wymiarze pełnego etatu w charakterze „mechanika/kierowcy” z wynagrodzeniem 4200,00 zł brutto miesięcznie. Od dnia 19 października 2012 roku D. K. stał się niezdolny do pracy z powodu choroby. W dniu 16 listopada 2012 roku do ZUS zostało złożone zwolnienie lekarskie D. K. i tym samym wystąpiono z roszczeniem o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od dnia 10 listopada 2012 roku do dnia 5 grudnia 2012 roku. Następnie wystąpiono z kolejnymi roszczeniami o wypłatę zasiłku chorobowego: w dniu 12 grudnia 2012

roku za okres od dnia 6 grudnia 2012 roku do dnia 27 grudnia 2012 roku oraz w dniu 8 stycznia 2013 roku za okres od dnia 28 grudnia 2012 roku do dnia 17 stycznia 2013 roku.

W ocenie organu rentowego wyłącznym celem zawarcia umowy o pracę z D. K. z wynagrodzeniem ustalonym w wysokości 4.200,00 zł brutto, była chęć uzyskania wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Zdaniem ZUS działania polegające na ustaleniu tak wysokiego wynagrodzenia D. K. nie miały na celu opłaty za pracę przez niego wykonaną lecz zmierzały do uzyskania nienależnie wysokiego świadczenia z ubezpieczenia społecznego - tj. zasiłku chorobowego. Jako uzasadnienie swojego stanowiska Zakład wskazał na krótkotrwały okres świadczenia pracy przez D. K. oraz nieuzasadnione wykonywaną pracą ustalenie wysokiego wynagrodzenia w porównaniu z wynagrodzeniem pozostałego pracownika M. K. (1).

Od decyzji z dnia 14 stycznia 2013 roku odwołanie w dniu 19 lutego 2013 roku złożyła M. K. (1) wnosząc o zmianę decyzji i określenie, że podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne jest kwota 4.200,00 złotych. Wskazała, iż wynagrodzenie określone w kwocie 4.200,00 złotych było adekwatne do obowiązków powierzonych D. K., zatrudnionemu na stanowisku kierowcy i mechanika.

W odpowiedzi na odwołanie M. K. (1) z dnia 5 marca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podnosząc tę samą argumentację co w zaskarżonej decyzji.

Sprawie z odwołania M. K. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 stycznia 2013 roku nadano sygnaturę VIII U 701/13.

Od decyzji z dnia 14 stycznia 2013 roku odwołanie w dniu 13 lutego 2013 roku złożył D. K., wnosząc o jej zmianę i określenie, że podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne jest kwota 4.200,00 zł. Wskazał, iż z uwagi na zakres powierzonych mu czynności ustalił z pracodawcą wynagrodzenie w wysokości 4.200,00 zł.

W odpowiedzi na odwołanie D. K. z dnia 5 marca 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, powtarzając argumentację z zaskarżonej decyzji.

Sprawie z odwołania D. K. od decyzji z dnia 14 stycznia 2013 roku nadano sygnaturę VIII U 702/13.

Postanowieniem z dnia 14 maja 2013 roku Sąd Okręgowy połączył sprawę VIII U 702/13 ze sprawą VIII U 701/13 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia w trybie art. 219 k.p.c. Połączone sprawy toczyły się dalej pod sygnaturą VIII U 701/13.

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 12 września 2013 r. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne D. K. z tytułu zatrudnienia u M. K. (1) 9 września 2012 r. wynosi 4.200,00 zł miesięcznie i ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. (1) rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej w 2008 roku.

Z tytułu prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej odwołująca się w 2012 roku osiągnęła:

- w miesiącu styczniu przychód w kwocie 14.800,09 złotych,
- w miesiącu lutym przychód w kwocie 9.448,76 złotych,
- w miesiącu marcu przychód w kwocie 9.634,42 złotych,
- w miesiącu kwietniu przychód w kwocie 12.539,05 złotych,
- w miesiącu maju przychód w kwocie 15.690,18 złotych,
- w miesiącu czerwcu przychód w kwocie 10.160,37 złotych,

- w miesiącu lipcu przychód w kwocie 13.594,20 złotych,
- w miesiącu sierpniu przychód w kwocie 4.797,37 złotych,
- w miesiącu wrześniu przychód w kwocie 13.417,37 złotych,
- w miesiącu październiku przychód w kwocie 10.407,25 złotych,
- w miesiącu listopadzie przychód w kwocie 13.279,07 złotych,
- w miesiącu grudniu przychód w kwocie 10.870,97 złotych.

Prowadzona przez M. K. (1) działalność gospodarcza polegała na świadczeniu usług transportowych. Dysponowała jednym samochodem marki M., do którego prowadzenia wystarczy prawo jazdy kat. B.

D. K. urodził się w dniu (...). Ukończył naukę w Zawodowej Szkole Zasadniczej w Zespole Szkół (...) w Z. w zawodzie elektromechanika pojazdów samochodowych oraz złożył egzamin z nauki zawodu z wynikiem bardzo dobrym i uzyskał tytuł robotnika wykwalifikowanego w tym zawodzie.

D. K. był zatrudniony u M. K. (1) w okresie od dnia 17 września 2010 roku do dnia 16 grudnia 2010 roku na stanowisku mechanika samochodowego w wymiarze czasu pracy 1/4 etatu, z wynagrodzeniem 330,00 złotych brutto miesięcznie. M. K. (1) była zadowolona z pracy D. K., jednak on nie chciał przedłużyć umowy na czas określony.

W dniu 6 lipca 2012 roku D. K. zawarł z M. K. (1) drugą umowę o pracę. Odwołujący się został zatrudniony na stanowisku mechanika samochodowego, w wymiarze czasu pracy 1/4 etatu, z wynagrodzeniem 375,00 złotych brutto miesięcznie, na okres od dnia 9 lipca 2012 roku do dnia 8 września 2012 roku. Umowa o pracę z dnia 6 lipca 2012 roku została zawarta z inicjatywy D. K..

M. K. (1) zdecydowała się zatrudnić w dniu 6 lipca 2012 roku D. K. na stanowisku mechanika w wymiarze czasu pracy 1/4 etatu z powodu zwiększonej liczby otrzymanej przez nią zleceń, a także z uwagi na fakt, iż potrzebna jej była osoba, która zajmie się konserwacją i naprawą auta, gdyż sama nie dysponuje odpowiednimi kwalifikacjami w tym zakresie.

D. K. przyjeżdżał zazwyczaj codziennie do pracy, sprawdzał ogólny stan techniczny samochodu, dokonywał bieżących napraw. Czas pracy D. K. był ruchomy.

W dniu 7 września 2012 roku D. K. został ponownie zatrudniony przez M. K. (1) na stanowisku mechanika samochodowego - kierowcy, na pełen etat. Strony określiły wynagrodzenie na kwotę 4.200,00 złotych brutto miesięcznie. Umowa o pracę została zawarta na okres próby (tj. na okres od dnia 9 września 2012 roku do dnia 8 września 2013 roku).

Umowa o pracę z dnia 7 września 2012 roku między wnioskodawcami - M. K. (1) a D. K. została zawarta w biurze (...) sp. j. w obecności J. K..

Poza D. K., w związku z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą M. K. (1) zatrudniła także swojego brata - M. K. (2) na stanowisku pracownika biurowego/kierowcy, w wymiarze czasu pracy 1/4 etatu z wynagrodzeniem 420 złotych brutto miesięcznie. M. K. (2) został zatrudniony przez M. K. (1) na okres od dnia 11 września 2012 roku do dnia 10 grudnia 2012 roku oraz od dnia 11 grudnia 2012 roku do dnia 10 grudnia 2013 roku.

W momencie, gdy od dnia 9 września 2012 roku zmienił się wymiar czasu pracy i zakres obowiązków, D. K., poza naprawą i konserwacją auta, jako kierowca zajmował się przewożeniem drogich alkoholi. Ze względu na charakter przewożonego ładunku była to praca zarówno niebezpieczna jak i ciężka fizycznie. Przewożony alkohol był ciężki a samochód wymagał częstych napraw.

Brat odwołującej się - M. K. (2) nie mógł zajmować się przewożeniem alkoholi ze względu na swoje problemy zdrowotne - chore serce.

Odwołujący się ustalili wynagrodzenie w kwocie 4.200,00 złotych brutto miesięcznie ze względu na zwiększony wymiar czasu pracy (pełen etat), a także ze względu na zwiększony zakres czynności powierzonych D. K..

W aktach organu rentowego znajdują się faktury za zakupione towary potrzebne do konserwacji i naprawy samochodu, którym dysponowała wnioskodawczyni, a który był wykorzystywany w prowadzonej przez nią działalności gospodarczej.

Na skutek upadku w dniu 19 października 2012 roku, w czasie wykonywania obowiązków, D. K. doznał urazu lewej ręki i od dnia 19 października 2012 roku do stycznia 2013 roku przebywał na zwolnieniu lekarskim.

Po odzyskaniu zdrowia D. K. zwolnił się z pracy u M. K. (1) i wyjechał za granicę.

Od chwili w której D. K. poszedł na zwolnienie lekarskie, prowadzona przez M. K. (1) działalność gospodarcza zaczęła podupadać.

M. K. (1) zawiesiła prowadzoną przez siebie działalność gospodarczą w pierwszym kwartale 2013 roku.

Obecnie D. K. pracuje w Niemczech - zajmuje się renowacją starych kamienic. D. K. utrzymywał nieformalne kontakty z M. K. (1), których owocem było wspólne dziecko, urodzone w (...) roku. Wnioskodawcy nigdy nie prowadzili wspólnego gospodarstwa domowego. D. K. płaci alimenty na dziecko. Według danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wnioskodawcy posiadają ten sam adres zamieszkania.

W dniach od 17 grudnia 2012 roku do 19 grudnia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził u M. K. (1), będącej płatnikiem składek, kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczenia składek na ubezpieczenie społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

Sąd Okręgowy ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie oparł się na dokumentach z akt sprawy oraz akt organu rentowego, a także na zeznaniach wnioskodawców - M. K. (1) i D. K.. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał, iż roszczenia odwołujących się są uzasadnione w świetle art. 6, 8, 13, 18 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U Nr 137 poz.887 ze zm.).

Sąd podniósł w uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia, iż żadna ze stron w toku procesu nie kwestionowała prawdziwości zawartych w aktach ZUS oraz aktach sprawy dokumentów.

Oceniając dowód z zeznań wnioskodawców Sąd Okręgowy uznał je za wiarygodne, gdyż są logiczne, zgodne, konsekwentne i znajdują oparcie w materiale dowodowym z dokumentów. Wnioskodawcy wykazali się zgodną i spójną wiedzą co do tego na jakich warunkach ubezpieczona została zatrudniona i czym się zajmowała.

Zdaniem Sądu Okręgowy zeznania wnioskodawców wraz z całą dokumentacją związaną ze stosunkiem pracy dawały podstawę do ustalenia istnienia stosunku pracy i jego treści.

Postanowieniem wydanym na rozprawie z dnia 14 maja 2013 roku Sąd Okręgowy zobowiązał wnioskodawczynię - M. K. (1) do przedłożenia dokumentacji potwierdzającej wysokość przychodu i dochodu uzyskanego przez nią w 2012 roku z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Wnioskodawczyni - M. K. (1) złożyła jedynie dokument potwierdzający wysokość uzyskanego przez nią przychodu w 2012 roku z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (tj. rejestr sprzedaży VAT z roku 2012). Sąd Okręgowy oceniając niewykonanie przez wnioskodawczynię wskazanego postanowienia stanął na stanowisku, iż przedłożony rejestr sprzedaży VAT z roku 2012 jest wystarczający do ustalenia czy jej kondycja finansowa pozwalała na zatrudnienie D. K. z wynagrodzeniem w wysokości 4.200,00 złotych brutto

miesięcznie. W tym stanie rzeczy ustalenie wysokości osiągniętego w 2012 roku przez M. K. (1) dochodu z tytułu prowadzonej przez nią działalności gospodarczej nie było potrzebne.

Sąd Okręgowy pominął wniosek pełnomocnika organu rentowego, zgłoszony na rozprawie z dnia 14 maja 2013 roku, o zobowiązania ubezpieczonego / wnioskodawcy do wskazania podmiotów u których się leczy i zwrócenia się do tych podmiotów o nadesłanie dokumentacji medycznej na podstawie art. 217 § 3 k.p.c., który ma następujące brzmienie: „Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione”. Należy zauważyć, iż stosowna dokumentacja medyczna została załączona przez D. K. do odwołania od decyzji z dnia 14 stycznia 2013 roku.

Sąd podkreślił w uzasadnieniu iż w ramach art. 41 ust. 12 i 13 ustawy, po przekazaniu przez płatnika składek raportu miesięcznego, przedkładanego zgodnie z art. 41 ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zakwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało ono wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (art. 58 KC). Na podstawie art. 41 ust. 13 ustawy ZUS jest również uprawniony do zmiany przekazanych przez płatnika składek informacji o wysokości wynagrodzenia. Takie stanowisko Sąd Najwyższy zajął w uchwale z dnia 27 kwietnia 2005 roku, sygn. akt II UZP 2/05 (opubl: OSNAPiUS rok 2005, Nr 21, poz. 338). W uchwale tej Sąd Najwyższy sformułował tezę, iż kontrola wynagrodzenia za pracę w aspekcie świadczeń z ubezpieczenia społecznego - zarówno w zakresie zgodności z prawem, jak i zasadami współzycia społecznego - może być prowadzona przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który stosownie do art. 86 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, upoważniony jest do kontroli wykonywania zadań i obowiązków w zakresie ubezpieczeń przez płatników składek. Kontrola ta obejmuje między innymi zgłoszenie do ubezpieczenia oraz prawidłowość i rzetelność obliczenia, potrącenia i płacenia składki. Oznacza to przyznanie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kompetencji do badania zarówno tytułu zawarcia umowy o pracę, jak i ważności jej poszczególnych postanowień i - w ramach obowiązującej go procedury - zakwestionowania tych postanowień umowy o pracę w zakresie wynagrodzenia, które pozostają w kolizji z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa. Stanowisko organu rentowego podlega oczywiście kontroli sądowej w ramach postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych /podobne stanowisko Sąd Najwyższy zajął w wyroku z dnia 9 sierpnia 2005 roku, sygn. akt III UK 89/05, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr 12, poz. 192, a także w wyroku z dnia 4 sierpnia 2005 roku, sygn. akt II UK 16/05, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr 12, poz. 191/.

Sąd podniósł, iż w niniejszej sprawie bezspornym jest to, że D. K. podjął pracę u M. K. (1) i z tego tytułu podlegał ubezpieczeniom w okresie zatrudnienia. Spornym w sprawie pozostaje natomiast wysokość zadeklarowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

W ocenie Sądu Okręgowego kwestionowanie przez organ rentowy wysokości ustalonego w umowie o pracę wynagrodzenia w wysokości 4.200,00 złotych brutto miesięcznie, w świetle poczynionych ustaleń faktycznych, było nieuzasadnione.

Przede wszystkim Sąd uznał, iż D. K. posiada odpowiednie kwalifikacje do zajmowania stanowiska mechanika samochodowego; legitymuje się świadectwem ukończenia szkoły zasadniczej w zawodzie elektromechanika pojazdów samochodowych.

Z poczynionych ustaleń w sprawie niniejszej wynika, że wnioskodawca niewątpliwie wykonywał nałożone na niego obowiązki, a jego zatrudnienie było nie tylko ekonomicznie uzasadnione ale i konieczne.

Od dnia 9 września 2012 roku zmienił się wymiar czasu pracy (pełen etat) i zakres obowiązków, wnioskodawca - D. K., poza naprawą i konserwacją auta, jako kierowca zajmował się przewożeniem drogich alkoholi. Ze względu na charakter przewożonego ładunku była to praca zarówno niebezpieczna jak i ciężka fizycznie. Przewożony alkohol był ciężki a samochód wymagał częstych napraw. Zatem nie sposób uznać wynagrodzenia w wysokości 4.200,00 złotych brutto miesięcznie za wygórowane.

Zestawiając sporne wynagrodzenia wnioskodawcy - D. K. z wynagrodzeniem drugiego pracownika M. K. (1), nie sposób zignorować faktu, iż wynagrodzenie D. K. było o wiele wyższe niż wynagrodzenie M. K. (2). Różnica ta jednak wynikała z faktu, iż D. K. był zatrudniony na pełen etat, podczas gdy M. K. (2) był zatrudniony jedynie w wymiarze 1/4 etatu. Co więcej D. K., oprócz naprawy i bieżącej konserwacji auta, zajmował się przewożeniem alkoholi. M. K. (2) nie mógł wykonywać tej pracy kierowcy z powodu swojego stanu zdrowia (chorego serca), gdyż była to praca zarówno ciężka fizycznie jak i niebezpieczna. W tym stanie rzeczy zrozumiałym było zróżnicowanie zarobków między M. K. (2) a D. K..

Zdaniem Sądu ze względu na zakres nałożonych na poszczególnych pracowników obowiązków oraz ich rodzaj i odpowiedzialność zasadnym było zróżnicowanie wynagrodzenia wnioskodawcy - D. K. i M. K. (2) na korzyść tego pierwszego.

Sąd wskazał również, że D. K. od dnia 19 października 2012 roku stał się niezdolny do pracy na skutek upadku, w wyniku którego doznał urazu lewej ręki. Urazu ręki, na skutek niespodziewanego upadku, nie sposób przewidzieć, zatem D. K. nie mógł w chwili zawarcia umowy o pracę przewidzieć konieczności rychłego korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych. W tym kontekście jakkolwiek zarzut, że wnioskodawca mógł i powinien przewidzieć, że będzie korzystał z wypłat z ubezpieczenia społecznego kilka dni po zawarciu umowy o pracę i dlatego zadeklarował wysoką podstawę składek w realiach niniejszej sprawy nie może znaleźć uzasadnienia.

Sąd uznał, iż kondycja finansowa firmy (...) pozwalała na zatrudnienie odwołującego się, bowiem w 2012 roku osiągnęła ona przychód w tytule prowadzonej działalności gospodarczej w łącznej wysokości 138.639,10 złotych.

Sąd podniósł również to, iż choć odwołujący się mają wspólne dziecko oraz według danych ZUS posiadają ten sam adres to w świetle przedstawionych powyżej okoliczności nie sposób się zgodzić ze stanowiskiem organu rentowego i uznać, że wynagrodzenie w wysokości 4.200,00 złotych miesięcznie brutto jest znacząco wygórowane.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacja organ rentowy, wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, ewentualnie zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania oraz o zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów procesu według norm przepisanych.

Strona skarżąca zarzuciła rozstrzygnięciu sądowemu naruszenie przepisów prawa procesowego tj.:

- art. 233 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz dokonanie oceny zgromadzonego materiału w sposób nasuwający zastrzeżenia z punktu widzenia zasad logicznego rozumowania,
- 224 § 1 k.p.c. poprzez zamknięcie rozprawy, pomimo tego, że nie wszystkie dowody zostały przeprowadzone i nie wszystkie wnioski dowodowe zostały rozstrzygnięte oraz
- pozbawienie organu rentowego możliwości obrony swoich praw co winno skutkować nieważnością postępowania.

W uzasadnieniu swej apelacji organ rentowy podniósł, iż M. K. (1) i D. K. mają wspólne dziecko. Zatem można przyjąć, że M. K. (1) mogłaby wskazać pozorną kwotę wynagrodzenia w umowie zawartej z D. K. tylko po to, aby zapewnić ww. wyższe świadczenia zasiłkowe, choćby po to, aby otrzymywać pieniądze na syna.

Ponadto w systemie informatycznym ZUS wskazano, że D. K. i M. K. (1) mają taki sam adres zamieszkania.

W świetle powyższego wydają się wątpliwe twierdzenia M. K. (1) zawarte w protokole przesłuchania przez inspektora kontroli, w którym M. K. (1) wskazuje, że D. K. polecili znajomi.

M. K. (1) ani wcześniej ani później nie zatrudniała pracownika z takim wynagrodzeniem, a jedynym pracownikiem był jej brat zatrudniony w wymiarze 1/4 etatu z wynagrodzeniem minimalnym proporcjonalnym do wymiaru czasu pracy, w którym praca była świadczona.

Zdaniem organu rentowego powyższe okoliczności przemawiają za tym, że wyrok zapadł z naruszeniem art. 233 k.p.c

Ponadto zdaniem strony apelującej Sąd wydał wyrok pomimo tego, że:

1. nie przeprowadził dowodu na okoliczność dochodów M. K. (1) z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej - Sąd na rozprawie w dniu 14.05.2013 roku zobowiązał Płatnika do przedłożenia dokumentacji potwierdzającej wysokość przychodu i dochodu za poszczególne miesiące 2012, ale Płatnik doręczył tylko dokumentację potwierdzającą przychód. Dokumentacji potwierdzającej dochód nie załączono. Przy rodzaju działalności gospodarczej prowadzonej przez Płatnika sam przychód nie ma znaczenia, to dochód wskazuje, czy pracodawcą było stać na zatrudnienie pracownika z wynagrodzeniem 4200 zł, a więc z obciążeniami na poziomie 65 000 zł rocznie. Wobec powyższego zarzut naruszenia art. 224 kpc jest jak najbardziej zasadny co winno skutkować uchyleniem wyroku.

2. nie rozpoznał wniosku dowodowego zgłoszonego na rozprawie w dniu 14 maja 2013 roku o zobowiązanie Ubezpieczonego do wskazania podmiotów, u których się leczył i następnie zwrócenie się do tych podmiotów o przesłanie dokumentacji medycznej (warto wskazać, że jako moment przewidywania konieczności skorzystania ze świadczeń zasiłkowych należy przyjmować nie datę wskazaną w umowie, która nie jest pewna, ale datę złożenia druków rozliczeniowych za miesiąc wrzesień co nastąpiło w miesiącu październiku).

Sąd Apelacyjny zważył co następuje

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest istnienie pozornego charakteru wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, związany z zawartą umową o pracę z dnia 9 września 2012 r.

Zgodnie z treścią przepisu art. 83 § 1 kc nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozor. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 lutego 1998 r. w sprawie II CKN 816/87 (LEX 56813) zajął stanowisko , że: „nieważność czynności prawnej z powodu pozorności złożonego oświadczenia woli może być stwierdzona tylko wówczas, gdy brak zamiaru wywołania skutków prawnych został przejawiony wobec drugiej strony tej czynności otwarcie tak, że miała ona pełną świadomość co do pozorności złożonego wobec niej oświadczenia woli i co do rzeczywistej woli jej kontrahenta i w pełni się z nią zgadza”.

W świetle art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Przede wszystkim należy zaznaczyć to, że ciężar dowodu w niniejszej sprawie zgodnie z treścią art. 6 kc spoczywał na organie rentowym, który miał za zadanie w niniejszej sprawie wykazać za pomocą dowodów, iż podstawa wymiaru składek wynosząca 4200 zł brutto dla odwołującego się wykonującego w spornym okresie na podstawie zawartej umowy o pracę prace mechanika samochodowego i kierowcy miała charakter pozorny, gdyż zamiarem stron było uzyskanie jedynie wysokiego świadczenia z ubezpieczenia społecznego a nie uzyskanie przez odwołującego się tak ustalonego w umowie wynagrodzenia za jego pracę lub, że kwota tego wynagrodzenia była wygórowana i jako sprzeczna z zasadami współżycia społecznego zarówno w oparciu o przepis art. 83 § 1 kc jak i w oparciu o treść art. 58 § 1 kc powoduje nieważność w/w umowy w tym zakresie.

Analiza stanu faktycznego ustalonego przez Sąd I instancji prowadzi do wniosku, iż organ rentowy nie udowodnił ani cech pozorności przedmiotowej umowy w odniesieniu do podanej w nim kwoty wynagrodzenia ani okoliczności, iż wynagrodzenie to było wygórowane i niewspółmierne do wykonywanej przez odwołującego się pracy a składka przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r. w sprawie II UZP 2/05 OSNP z 2005 r. Nr 21 poz. 338).

Nie ma racji organ rentowy twierdząc w apelacji, że Sąd I instancji dokonał jakiegokolwiek naruszenia przepisów postępowania w szczególności, art. 224 § 1 kpc oraz art. 233 kpc, nie przeprowadzając pełnego postępowania dowodowego i naruszając zasadę swobodnej oceny dowodów w zakresie naruszenia zasad logicznego rozumowania.

Analiza akt sprawy jednoznacznie wskazuje na to, że Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe i ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie, wynikający z w/w dowodów.

Z ustaleń tych jednoznacznie wynika, że w sprawie brak jest jakichkolwiek dowodów wskazujących na pozorność w zakresie wysokości ustalonego wynagrodzenia za pracę.

Organ rentowy w apelacji jako uzasadnienie swojego stanowiska w celu wykazania pozorności tego składnika umowy, podał, iż z uwagi na to, że strony mają wspólne dziecko to odwołująca się mogła by wskazać w umowie pozorną kwotę wynagrodzenia, tylko po to aby zapewnić D. K. wyższe świadczenie zasiłkowe, choćby po to aby otrzymać pieniądze na syna.

Stanowisko to zawiera tylko przypuszczenie organu rentowego i nie jest poparte żadnymi dowodami w sprawie. Ponadto trudno podzielić jakkolwiek słusność rozumowania organu rentowego w zakresie tak daleko idącej zapobiegliwości M. K. (1), w sytuacji gdy strony w dniu zawarcia umowy nie mogły przewidzieć, jak słusnie wskazał na to Sąd I instancji w motywach pisemnych swego uzasadnienia, że D. K. w dniu 19 października 2012 r. złamie rękę i stanie się niezdolny do pracy.

Ponadto organ rentowy w niniejszej sprawie nie przeprowadził żadnych dowodów w celu wykazania sytuacji alimentacyjnej odwołującej się i reprezentowane w apelacji stanowisko organu rentowego w tym zakresie jest spóźnione i w żaden sposób nieuzasadnione.

Ponadto organ rentowy pomijając zaprezentowane w apelacji stanowisko w zakresie pozorności wynagrodzenia w żaden sposób w niniejszej sprawie nie wykazał, iż adekwatne powinno być wynagrodzenie dla odwołującego się podane w zaskarżonej decyzji - w wysokości 1500 zł miesięcznie brutto.

Wynagrodzenie to nie wynika z żadnego porównania ani z dotychczasowym wynagrodzeniem odwołującego się który pracował wcześniej u M. K. (1) na ¼ etatu ale tylko jako mechanik samochodowy ani z wynagrodzeniem drugiego pracownika którego zatrudniała M. K. (1), swojego brata, zatrudnionego na stanowisku pracownika biurowego-kierowcy na ¼ etatu ani z odniesienia do pracy kierowców lub kierowców zawodowych czy średniej płacy krajowej.

Z prawidłowych ustaleń Sądu Okręgowego opartych na dowodzie z zeznań stron wynika, iż od 9 września 2012 r. zmienił się dotychczasowy wymiar czasu pracy odwołującego się i zakres jego obowiązków, gdzie poza naprawą i konserwacją samochodu, miał przede wszystkim zajmować się przewożeniem drogich alkoholi. Sąd ustalił w oparciu o przeprowadzony dowód z zeznań stron, iż praca odwołującego się polegająca na świadczeniu usług transportowych w zakresie przewozu w/w ładunku należała nie tylko do ciężkiej pracy fizycznej ale była pracą niebezpieczną.

Brat odwołującej się M. K. (2), który też był zatrudniony w ¼ etatu jako kierowca nie mógł wykonywać tej pracy z uwagi na chorobę serca.

Natomiast podnoszony przez stronę skarżącą w apelacji zarzut nie przeprowadzenia przez Sąd I instancji dowodu w zakresie uzyskanego w spornym okresie przez M. K. (1) dochodu w żaden sposób nie może przemawiać za pozornym charakterem wysokości wynagrodzenia zawartego w umowie.

Sąd Okręgowy szczegółowo ustalił w niniejszej sprawie z rozbiciem na poszczególne miesiące wysokość przychodu uzyskanego przez odwołującą się w 2012 r. Z zestawienia tego wynika, iż w momencie zawarcia przedmiotowej umowy o pracę przychód ten do końca 2012 r. kształtował się powyżej 10 000 zł. Ponadto działalność gospodarcza nie stanowiła głównego źródła utrzymania odwołującej się, gdyż równolegle była ona zatrudniona na umowie o pracę,

z której uzyskiwała wynagrodzenie za prace. A zatem w sprawie brak jest dowodów wskazujących, iż w momencie zawarcia umowy o pracę M. K. (1) nie było stać na wypłacanie D. K. zawartego w umowie wynagrodzenia.

Ponadto za jakakolwiek fikcyjnością w zakresie wysokości ustalonego w umowie wynagrodzenia nie może również przemawiać okoliczność podana w informacji urzędu skarbowego, wykazania przez odwołującą się w 2012 r. w PIT - 36 straty z działalności gospodarczej w wysokości 15,692,16 zł. Przedmiotowa strata wynika z zeznania PiT – 36, którego ocena nie jest przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie a kondycja finansowa prowadzonej przez odwołującą się działalności gospodarczej nie była przedmiotem dogłębnej analizy w postępowaniu sądowym ani w żaden sposób nie została wykazana przez organ rentowy. Natomiast nie można odnieść informacji zawartej w zeznaniu PIT - 36 do braku możliwości prowadzenia działalności gospodarczej a w szczególności zatrudniania pracowników.

Nieuzasadniony również jest zarzut organu rentowego zawarty w apelacji nie przeprowadzenia przez Sąd I instancji dowodu zgłoszonego przez organ rentowy zwrócenia się o nadesłanie dokumentacji medycznej dotyczącej leczenia odwołującego się na okoliczność ustalenia momentu skorzystania ze świadczeń zasiłkowych.

W niniejszej sprawie należy mieć na uwadze to, że odwołująca się zgłosiła D. K. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych z tytułu zawartej umowy o pracę w dniu jej zawarcia tj. 9 września 2012 r. a nie po jego wypadku.

Przede wszystkim Sad I instancji oddalając ten wniosek miał na uwadze to, że ustalanie takiego momentu nie ma żadnego znaczenia w niniejszej sprawie w sytuacji niezdolności odwołującego się do pracy na skutek zaistniałego wypadku oraz że stosowna dokumentacja medyczna już została załączona do akt sprawy przez D. K..

Ponadto należy mieć na uwadze to, iż z istoty obowiązkowych ubezpieczeń społecznych związanych z pracowniczym charakterem zatrudnienia i opłacania z tego tytułu składek wynika przede wszystkim możliwość skorzystania z ochrony ubezpieczeniowej przez pracownika w razie wystąpienia zdarzenia uzasadniającego zastosowanie takiej ochrony.

W niniejszej sprawie zdarzenie takie miało miejsce i odwołujący się skorzystał z w/w ochrony, występując o wypłatę zasiłku chorobowego.

Reasumując w niniejszej sprawie brak jest jakichkolwiek podstaw faktycznych i prawnych wskazujących na nieprawidłowość rozstrzygnięcia Sadu I instancji w postaci naruszenia wskazanych w apelacji przepisów prawa procesowego a zatem uznając ją za bezzasadną orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 385 kpc.

Przewodniczący: Sędziowie: